

Sygn. akt III RC 756/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2016 roku

Sąd Rejonowy w S. Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym :

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Paweł Kaczyński

Protokolant: Martyna Zbrzeska

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2016 roku w S. na rozprawie

sprawy z powództwa: G. M. (1)

przeciwko: Z. M.

o podwyższenie alimentów

I. zasądza od pozwanego Z. M. na rzecz powódki G. M. (1) alimenty w wysokości po 400 (czterysta) złotych miesięcznie, poczynając od dnia 03 listopada 2015 roku, płatne z góry do dziesiątego dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami w wysokości ustawowej w przypadku opóźnienia w zapłacie, czym podwyższa alimenty zasądzone w kwocie po 350 (trzysta pięćdziesiąt) złotych miesięcznie prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie o sygnaturze III RC 69/08;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. odstępuje od obciążenia pozwanego kosztami sądowymi;

IV. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie punktu I.

Sędzia Sądu Rejonowego Paweł Kaczyński

Sygn. akt III RC 756/15

UZASADNIENIE

G. M. (1) (uprzednio K. M.) wniosła przeciwko Z. M. pozew o podwyższenie alimentów, żądając 700 zł miesięcznie w miejsce dotychczasowych 350 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie X RC 599/00 rozwiązano małżeństwo stron z winy Z. M.. Na rzecz G. M. (1) zasądzone alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie, zaś wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie III RC 69/08 alimenty te podwyższono do kwoty po 350 zł miesięcznie. Z małżeństwa stron przyszło na świat jedno dziecko, które jest niepełnosprawne w stopniu znacznym na stałe. Jest ono ubezwłasnowolnione i pozostaje pod opieką powódki.

G. M. (1) utrzymuje się ze świadczenia emerytalnego w kwocie 1178,02 zł miesięcznie oraz alimentów od byłego męża. Ze względu na opiekę nad córką nie może podjąć się dodatkowego zatrudnienia.

Zdaniem powódki, pozwany zarabia ok. 5000 zł miesięcznie, a zatem ma możliwości na świadczenie wyższych alimentów.

W odpowiedzi na pozew Z. M. wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazał, że nie widzi żadnych podstaw do podwyższenia alimentów, albowiem powódka nie wskazała żadnych okoliczności, które by wskazywały, że po jej stronie doszło do zmiany od 2008 roku. Zdaniem pozwanego jego sytuacja uległa pogorszeniu, albowiem spoczywa na nim więcej obowiązków. Aktualnie jest żonaty i ma na utrzymaniu dwoje dzieci: 13-letniego syna i 8-letnią córkę. Nadto cierpi na nadciśnienie, zaś od 2011 roku leczy się z nadczynności tarczycy. W ostatnim czasie został objęty opieką okulistyczną ze względu na guz w oczodole.

Pozwany przyznał, że jest zatrudniony za wynagrodzeniem w kwocie ok. 4400 zł miesięcznie, przy czym ok. 1/4 wynagrodzenia to potrącenia, a ok. 1000 zł to wynagrodzenia za pracę w nadgodzinach i w godzinach nocnych. Z. M. podkreślił, że praca w takich rozmiarach jest już ponad jego siły, co odbija się coraz bardziej na jego zdrowiu. Pozwany podkreślił, że koszty utrzymania jego rodziny wraz z kosztami wyżywienia stanowią wydatek na poziomie ok. 3600 zł miesięcznie, do tego 300 zł na odzież dla Z. M. i jego żony, 300 zł na zakup kosmetyków i środków czystości, a nadto 150 zł na utrzymanie telefonów pozwanego i jego obecnej żony.

Pozwany wskazał, że powódka poza swoimi dochodami otrzymuje również świadczenia córki, tj. alimenty w kwocie po 200 zł oraz rentę socjalną w kwocie po 739,58 zł miesięcznie. Zdaniem Z. M. powoduje to, że powódka wraz z córką ma w przeliczeniu na członka rodziny dochód przekraczający minimalne wynagrodzenie.

Z uwagi na powyższe, zwłaszcza nie wykazanie przez powódkę zmiany jej sytuacji, a także ze względu na pogorszenie się sytuacji pozwanego, zdaniem Z. M., powództwo należy oddalić.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2003 roku w sprawie X RC 599/00 rozwiązał związek małżeński Z. M. i G. M. (1) przez rozwód z winy Z. M.. Wyrok ten został zmieniony przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu (sygn. akt I ACa 162/04) o tyle, że na rzecz G. M. (1) zasądzono alimenty od Z. M. w kwocie po 200 zł miesięcznie.

Bezsporne.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie III RC 69/08 podwyższono alimenty od Z. M. na rzecz G. M. (1) do kwoty po 350 zł miesięcznie.

Bezsporne.

W czasie rozpoznawania sprawy III RC 69/08 G. M. (1) pobierała świadczenie emerytalne w kwocie 899 zł miesięcznie, zajmowała się niepełnosprawną córką stron. Dysponowała rentą socjalną córki w kwocie po 450 zł miesięcznie i zasiłkiem pielęgnacyjnym w kwocie po 153 zł miesięcznie. Otrzymywała dodatek mieszkaniowy w kwocie 122 zł miesięcznie. Ponoсила koszty utrzymania mieszkania w kwocie 448 zł miesięcznie z tytułu uiszczanego czynszu.

Córka stron – A. M. uczęszczała na zajęcia w (...) Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z (...). Przebywała tam w dni powszednie od 7:30 do 14:30. G. M. (1) ponosiła odpłatność z tego tytułu w kwocie po 27 zł miesięcznie.

Dowód:

- pismo stowarzyszenia k. 94 akt III RC 69/08,

- protokół rozprawy, k. 108v akt III RC 69/08.

W czasie rozpoznawania sprawy III RC 69/08 Z. M. pozostawał w związku z L. O., z którą posiadał dwoje małoletnich dzieci: S. M., ur. (...) oraz G. M. (2), ur. (...) Z. M. pracował jako maszynista w (...) S.A. i zarabiał ok. 2200 zł miesięcznie.

Dowód:

- odpisy skrócone aktów urodzenia, k. 55 III RC 69/08,
- protokół rozprawy, k. 109 akt III RC 69/08,
- zaświadczenie o dochodach, k. 90 akt III RC 69/08.

Aktualnie G. M. (1) otrzymuje świadczenie w kwocie 1178 zł miesięcznie. Otrzymuje od komornika alimenty zasądzone na własną rzecz w kwocie po 350 zł oraz na rzecz córki w kwocie po 250 zł miesięcznie. Nadal samodzielnie zajmuje się niepełnosprawną córką. W tygodniu A. M. nadal uczęszcza do ośrodka, gdzie przebywa jak jest zdrowa. Zajęcia w ośrodku odbywają się od 7:30 do 14:30. Za posiłki w ośrodku powódka płaci 145 zł miesięcznie. A. M. otrzymuje świadczenie w kwocie ponad 600 zł miesięcznie.

G. M. (1) miała stwierdzony lekki stopień niepełnosprawności ruchowej. Orzeczenie było wydane do 31 maja 2011 roku.

Powódka opłaca czynsz w kwocie 586,37 zł miesięcznie. Otrzymuje dodatek mieszkaniowy w kwocie 171,32 zł miesięcznie. Za (...) płaci 76,12 zł miesięcznie, za energię elektryczną – ok. 140 zł co 2 miesiące, za telefon – ok. 37 zł miesięcznie, ubezpieczenie – 36 zł miesięcznie.

Dowód:

- orzeczenia o niepełnosprawności, k. 7, 10,
- odcinek z ZUS, k. 9, 24,
- wymiar czynszu, k. 11,
- rachunek z (...), k. 12,
- rachunek z (...), k. 13,
- rachunek z Polkomtel, k. 14,
- (...), k. 15,
- decyzja dot. dodatku mieszkaniowego, k. 25.

Z. M. pozostaje w związku małżeńskim. Żona pozwanego pracuje jako przedstawiciel handlowy z podstawową pensją w kwocie ok. 1200 zł netto. Otrzymuje wyższe wynagrodzenie, gdy wyrobi normę. W pracy wykorzystuje samochód osobowy. Pozwany otrzymuje wynagrodzenie w kwocie od ok. 4250 zł do ok. 5770 zł (przy uwzględnieniu świadczenia urlopowego) netto miesięcznie. Wynagrodzenie to obejmuje pracę w nadgodzinach oraz godzinach nocnych.

Ze związku pozwanego oraz jego obecnej żony pochodzi dwoje dzieci: 13-letni S. oraz 8-letnia G.. Syn pozwanego chodzi do I klasy szkoły gimnazjalnej, zaś córka pozwanego jest uczennicą III klasy szkoły podstawowej. Dzieci pozwanego uczęszczają na zajęcia dodatkowe, których comiesięczny koszt wynosi po 100 zł.

Na koszty utrzymania rodziny pozwanego składają się: czynsz – 490,58 zł miesięcznie, prąd – 262 zł co 2 miesiące, gaz – 270 zł miesięcznie. Podatek od nieruchomości oraz opłata za użytkowanie wieczyste wynosi ok. 241 zł rocznie. Łączny koszt utrzymania rodziny pozwany wyliczył na ok. 2600 zł miesięcznie. Kwota ta nie obejmuje wypłacanych przez pozwanego alimentów. Koszty utrzymania samochodu wynoszą ok. 450 zł miesięcznie. Pozwany przekazuje dzieciom kieszonkowe – po 15 zł tygodniowo, a nadto doładowuje im telefony. Dzieci mają w szkole zapewnione obiady, co kosztuje 216 zł miesięcznie.

Obecna żona Z. M. ma córkę z poprzedniego związku. Aktualnie podejmuje ona studia.

Z. M. spłacił już pożyczkę.

Dowód:

- zeznania Z. M., k. 75v-76v,
- zaświadczenie z zakładu pracy, 34,
- wymiar czynszu, k. 35,
- gaz, k. 36-41,
- (...), k. 42, 43,
- opłata za użytkowanie wieczyste, k. 44, 45,
- potwierdzenia przelewów za treningi syna, k. 46, 47, 49, 50,
- ubezpieczenie, k. 48,
- OC, k. 51,
- dowód wpłaty za zajęcia dodatkowe córki, k. 52, 54,
- opłaty za obiady, k. 53,
- (...), k. 55,
- doładowania do telefonów, k. 56, 57.

Z. M. ma nowotwór złośliwy prostaty. W czasie pobytu w szpitalu zaraził się urosepsą. Aktualnie oczekuje na operację – jej termin wyznaczono na 8 lutego 2016 roku. Przebywał w grudniu na zwolnieniu lekarskim przez 20 dni. Od 3 lat leczy się endokrynologicznie. Płaci za wizytę 60 zł raz na kwartał. Wykupuje leki za 60 zł na nadciśnienie. Wymaga okularów progresywnych. Od czasu zachorowania pozwany zaprzestał pracy w nadgodzinach.

Dowód:

- zeznania Z. M., k. 75v-76v,
- wyniki badań, k. 65, 66,
- zwolnienie lekarskie, k. 67,
- skierowanie do szpitala, k. 73.

Sąd rozważył, co następuje:

Powództwo jako częściowo zasadne należało częściowo uwzględnić.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że sąd, ustalając stan faktyczny sprawy, miał na uwadze treść przepisu art. 227 k.p.c., a mianowicie, że przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Jako że meritum niniejszego postępowania stanowi rozstrzygnięcie w przedmiocie podwyższenia alimentów dla powódki jako byłej żony pozwanego, jedynie fakty wpływające na te okoliczności mogły stanowić przedmiot ustaleń faktycznych czynionych przez sąd.

Sąd ustalał stan faktyczny sprawy opierając się na zgromadzonych w sprawie, a powołanych wyżej, dokumentach oraz zeznaniach stron.

W ocenie Sądu, zgromadzone w aktach sprawy dokumenty – jako sporządzone w sposób przewidziany prawem oraz przez podmioty do tego uprawnione – uznać należy za wiarygodne. Po bezpośrednim zapoznaniu się z tym materiałem dokumentarnym nie sposób co do niego sformułować jakichkolwiek zastrzeżeń, albowiem brak jest okoliczności, które wpływałyby negatywnie na jego ocenę.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania złożone przez G. M. (1). Powódka zeznawała na okoliczność własnej sytuacji życiowej. Przedstawiała na te okoliczności dokumenty, zwłaszcza odnośnie otrzymywanych dochodów oraz faktu sprawowania pieczy nad córką.

Sąd uznał również zeznania pozwanego za wiarygodne. Z. M. obszernie opisał swoją sytuację majątkową i osobistą, również odnośnie pogorszającego się stanu zdrowia. Także pozwany przedkładał do akt dokumenty, które potwierdzały się z zeznaniami.

Zdaniem Sądu brak jest podstaw, aby wykazać, iż któraś ze stron zeznawała niezgodnie z prawdą.

Powyższa ocena materiału dowodowego pozwala na merytoryczną ocenę żądania strony powodowej. Jak wynika z treści pozwu podstawę żądania G. M. (1) stanowi wina Z. M. jako okoliczność rozwodu stron oraz zmiana okoliczności od czasu zapadnięcia wyroku w sprawie III RC 69/08.

Zgodnie z art. 60 § 2 k.r.o., jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Przepis art. 60 § 2 k.r.o. reguluje przesłanki orzeczenia przez sąd obowiązku alimentacyjnego na rzecz rozwiedzionego małżonka, który nie został (choćby częściowo) uznany winnym rozkładu życia małżeńskiego. Przesłanki tego obowiązku zasadzają się na tym, że zobowiązanym do świadczeń alimentacyjnych może być tylko rozwiedziony małżonek, który ponosi wyłączną winę rozkładu pożycia, zaś uprawnionym może być tylko małżonek niewinny. Dalej, rozwód pociągnąć musi za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej uprawnionego, przy czym przepis art. 60 § 2 k.r.o. nie wspomina nic o możliwościach zobowiązanego. Wskazuje, że zakres świadczeń zobowiązanego musi być „odpowiedni” w stosunku do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Niemniej jednak należy mieć również na uwadze, że stosownie do treści art. 135 § 1 k.r.o. (w zw. z art. 61 k.r.o.) zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Równie istotny jest przepis art. 138 k.r.o., który na zasadzie art. 61 k.r.o. stosuje się odpowiednio w sprawach między małżonkami. Zgodnie z nim w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Pokreślić jednak należy, że do stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu przepisu art. 138 k.r.o. należy wziąć pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności mają charakter trwałe, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego (podobnie SN w uchwale z 16 grudnia 1987 roku, III CZP 91/86, LEX nr 3342).

Pierwsza z przesłanek wskazywanych przez art. 60 § 2 k.r.o. nadal jest spełniona, albowiem prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie orzeczono rozwód między G. M. (1) a Z. M. z wyłącznej winy tego ostatniego. Spełniona została również druga przesłanka, a mianowicie rozwód między stronami spowodował istotne pogorszenie sytuacji życiowej powódki.

Zaistniała również przesłanka z art. 138 k.r.o., tj. zmiana sytuacji wpływająca na zobowiązanie alimentacyjne pozwanego.

Jak wynika z ustaleń faktycznych w czasie rozstrzygnięcia przez Sąd w sprawie III RC 69/08 G. M. (1) pozostawała osobą nieaktywną zawodowo z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad córką. Uzyskiwała świadczenie w kwocie ok. 900 zł miesięcznie oraz otrzymywała alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie. Aktualnie zaś powódka otrzymuje świadczenie w kwocie ok. 1178 zł miesięcznie oraz 350 zł alimentów. Nadto nie zmieniła się jej sytuacja osobista czy zdrowotna. Nadal zamieszkuje z niepełnosprawną córką, nad którą sprawuje opiekę, ponosi koszty utrzymania mieszkania, korzysta z dodatku mieszkaniowego. Jej świadczenia, jak i świadczenia jej córki wzrosły, co jest związane ze zmianą siły nabywczej pieniądza oraz zmianą cen. Można przyjąć, że sytuacja powódki nie uległa żadnej zmianie. W każdym razie G. M. (1) nie umiała wskazać, czym – po jej stronie – należałoby uzasadnić podwyższenie alimentów. Niemniej jednak należy pamiętać, że G. M. (1) nie uzyskała całości żądania, o które wnosiła w sprawie III RC 69/08, co było motywowane możliwościami zarobkowymi i majątkowymi pozwanego. Jak bowiem wynika z uzasadnienia wyroku wydanego w sprawie III RC 69/08, Sąd podwyższył alimenty od Z. M. na rzecz G. M. (1) jedynie o 150 zł, gdyż miał na względzie ograniczenia dochodowe jej byłego męża.

Zdaniem Sądu, poczynione w sprawie ustalenia faktyczne pozwalają na wniosek, że doszło do zmian po stronie Z. M.. Co prawda nadal pozostaje w związku z tą samą kobietą i nadal wychowuje z nią dwoje dzieci, to należy mieć na uwadze, że istotnie zmienił się jego dochód. Aktualnie zarabia znacząco więcej. Rzecz jasna w związku z dorastaniem dzieci pozwany musi ponosić coraz to wyższe koszty ich utrzymania, co jest związane z uczęszczaniem przez nie do szkoły, rozwijaniem zainteresowań itp. Niewątpliwie sytuacja majątkowa Z. M. uległa znaczącej poprawie. Nie można jednak tracić z pola widzenia, że istotnie zmieniła się w ostatnim czasie sytuacja osobista pozwanego, związana ze stanem jego zdrowia, która znamienne wpływa na zdolności zarobkowe Z. M.. U pozwanego zdiagnozowano bowiem nowotwór złośliwy, oczkuje on na operację. W ostatnim czasie przebywał na zwolnieniu lekarskim i już od pewnego czasu nie podejmuje się pracy w godzinach nocnych i nadliczbowych. Należy się zatem spodziewać spadku dochodów Z. M., jak i wzrostu wydatków związanych z leczeniem.

Mając to na względzie, Sąd uznał, że doszło do zmiany uzasadniającej podwyższenie alimentów, o której mowa w art. 138 k.r.o. w zw. z art. 61 k.r.o. Mając jednak na uwadze pogarszający się stan zdrowia Z. M. oraz fakt, że pozwany ma na utrzymaniu dwoje małoletnich dzieci, Sąd podwyższył alimenty na rzecz powódki o 50 zł do kwoty po 400 zł miesięcznie. Sąd podwyższył alimenty od 3 listopada 2015 roku, tj. od dnia, kiedy pozwany dowiedział się o roszczeniu, a zatem od momentu, kiedy roszczenie to stało się wobec niego wymagalne.

W pozostałym zakresie roszczenie jako niezasadne zostało oddalone.

Z uwagi na skomplikowaną sytuację osobistą pozwanego, Sąd odstąpił od obciążania go kosztami sądowymi (art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 102 k.p.c.).

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie IV. wyroku znajduje uzasadnienie w treści art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli sąd zasądza alimenty, to z urzędu nada takiemu wyrokowi przy jego wydawaniu rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Paweł Kaczyński